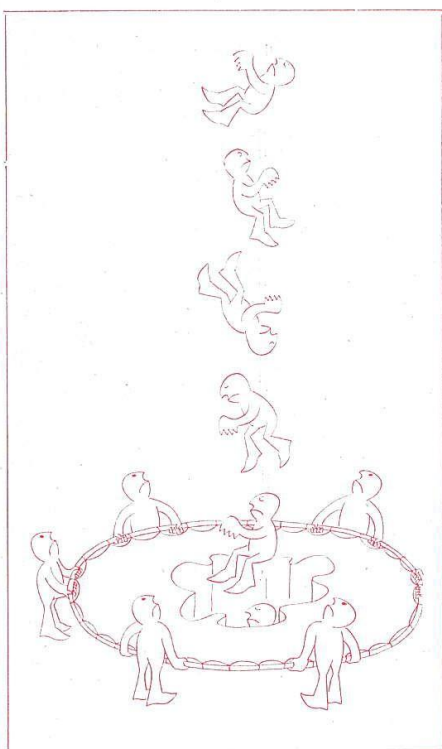

vujica rešin tucić

ZAPIS O PISANJU I ČITANJU

U nekoliko navrata pokušavam, imajući na umu separadni karakter pisanja: za-pisivanja, u-pisivanja, pre-pisivanja... (: da postavim osnovu za tekst u kojem ću razmotriti odnose između pisanja i čitanja.

Započinjem i završavam, bez uspeha, na nekoliko nervoznih stranica, čiji upisani deo uvek je sužen, poremećen sopstvenom prinudom na tekst, koji (tekst) svojom prirodom za-pisanog, nužno (što u svim primerima označava neizbežno osiromašeno) ne pokazuje meru mišljenog.

Zaključujem da se nesigurnost pothranjuje prisutnošću čitanja tokom procesa pisanja, čitanja koje se ne može eliminisati jer se na svim tačkama značajnim za pisanje javlja u poziciji koja mu

omogućuje brisanje pisanog, da kao čitanje bude ono celo pisanja, tačno dokazujući da je pisanje skućeno čitanje, da pisati znači, svoditi, odvajati i tako izgubiti srž onog radi čega se i prilazi pisanju.

Dakle, prvo mesto u kojem se može susresti najvažnije iz odnosa pisanje-čitanje je mera.

U najboljem slučaju može se računati na zamerku, koja je cepidlačenje, na šta se ne moramo mnogo osvrutati, pošto su ovakve situacije uglavnom zadovoljavajuće: i čitanje i pisanje tek nastaju, pa tako jedno drugo ne isključuju, ili nestaju, što bi bilo isto.

Pitanje mere uvek je pitanje pisanja, jer pisanje izlazi iz čitanja, plaćajući taj izlazak zadovoljstvom mere, da bi se vratilo čitanju i pokazalo kao neizmerljivost, što u biti čitanje jeste.

Ako sam čitanje shvatio kao osnovu, rasprostranjenost, sveobuhvatnost, doživam gledanje rasprostranjene površine, na kojoj pisanje izdiže talas — izdizanje jedinstvenog, jasno je da sam se našao tamo gde se uvek nađe kad se govori o književnom pisanju i čitanju (o istoriji, pre svega) koje je najteže ali i najlakše svesti na čitanje, kao ono što jeste i pisanje kao ono što hoće-da-bude — ali — nemajući snage da bude bilo čime sem čitanjem, onim što se ne da izmeriti, uporediti, ispitati. Tako pisanje znači čitanje koje se samo sobom igra. Poigrava. Po nečemu igra.

Kako smo oni koji stižu iza svega, oni kojima je učinjeno da misle pisanje i čitanje kao nešto što je tu, pre nas i pre našeg mišljenja, tada nam je pisanje, sa iluzijom o nastajanju, rođenju, bliže i razjašnjenije nego čitanje, koje je isuviše daleko po sebi a da bi ga drugačije mogli tumačiti i misliti, izuzev kao nešto što je po svetu.

Time što je pisanje po svetu, odriče se mere i igra kao svet, najmanje zahtevujući da se izdvoji, zapiše, izpiše, upiše...

Može se reći da je pisanje posao na ivici ponoće sveta i čitanja kojim svet jedino jeste.

Vežati pisanje sa čitanjem, spajati ove dve stvari sveta, greška je od prvih u koje upadamo pokušavajući da se mišljenjem izdvojimo iz sveta, jer misliti uvek znači želiti da se izade, da se osmotri i razbije svet, da se događa po meri mišljenja, koje sebi samom nikad nije dostatno.

Pisanje je, zajedno sa mišljenjem, pokušavanje obezvređivanja i svodenja sveta.

Naravno, uvek bez rezultata.

miraš martinović

POREKLO SJAJA

PRAH NEBESA

Izvan ove me šume nema. Iza noći
Bude se mirisi i moja senka raste.
Nebeski vrtovi u svojoj slepoći,
Prah moga bića nikad ne dozvaste.

A minu jedna večnost. Nebesa pomerena,
Sažeta u jednoj reči. O živu tvar začu
Kosmička prašina, večnih li promena.
To praznim zvukom vasseljenu tače,

Fosil moga glasa — fosil potavnjeli.
Taj prah nebesa — sunčani koluti.
O frulo koju nikad neću čuti!

Gle šuma se u svoju senku seli.
Prazni prostori i pustoš nesna zove.
Prah što se obnavlja u tavnne vrtove.

MINUŠE STVARI

Ružo svom mirisu nikad slična
U vrtu što oblik praznine ima
Beskrajni prostor celu te prožima
Kad te nasledi zvuk o senko nepomična

Sumo gde krajnosti se dodiruju
Prah budućeg bilja gde se trezni
Miruješ a svi te oblici čuju
Pa ako si moćna za svojom senkom čezni

Što uze oblik večnost praznim žalom
Titraju isparenja ti beskrajno veneš
Oponaša te beznađe ako se okreneš
Ko to pomera oblike u prostoru palom

Jedna majušna senka što svetlosti saže
Oslobodi se prostora prah se blago šeli
Minuše stvari i ja bih poražen
O elementi sjaja o tavnj predeli

Stali u prahu mom sjale su mistične ruže
U jednom proleću što večno obnavlja
Prah iz kojeg se oblik svega javlja
I ta me senka nadržava o svetlosti tužne

POREKLO SJAJA

Prazno stablo sred plaveti
Oblik koga nema više
A u kom smo svi sažeti

Čuj kako se večnost njiše
I miruju svi pokreti
Kako sveži prah miriše

Sred kristalnog onog lesa
U nebeskoj blagoj jari
Rastu senke praznih stvari
O nebesa o nebesa

Poreklo sjaja o fosili
Minuše reči s one strane
Svetlosti zvukom začarane
Do stabla gde nismo nikad bili